



Naš 20. državni prvak Niko Praznik beleži nove uspehe, tokrat na mednarodni sceni. V zadnjem obdobju je osvojil dve normi IM in eno SIM in s tem že postal novi slovenski mednarodni mojster dopisnega šaha. Potrebno je povedati, da je osvajanje višjih norm v današnjih razmerah, ko kraljujejo remiji, dejansko pravi podvig. Zato imajo Praznikovi dosežki objektivno visoko vrednost, Slovenija pa je z Nikom dobila igralca, ki je dobrodošel v vsaki reprezentančni selekciji.

Niko je prvo IM normo dosegel na polfinalnem turnirju svetovnega pokala [CT21/sf04, World Cup 21 sf04](#), kjer je sicer osvojil visoko a nehvaležno drugo mesto. Druga IM norma je iz [polfinalnega turnirja ob jubileju programa Direct Entry](#)

Tukaj ima Niko še nedokončano partijo in lepe možnosti za uvrstitev v finale. Na polfinalnem turnirju [CT21/sf01, World Cup 21 sf01](#) pa je suvereno zmagal, osvojil prvo normo SIM in se uvrstil v finale.

Intervju, ki sledi, je bil objavljen tudi v zadnji številki slovenske revije Šahovska misel. Pogled močnega OTB šahista na dopisni šah je zanimiv in poučen.

*Si mednarodni mojster tudi v rednem šahu. Striček Google nam pove, da se tudi sicer dosti ukvarjaš s šahom (publicistika, delavnice, učenje mladih). Bi lahko kaj več izvedeli o tem?*

S šahom se ukvarjam skoraj v vseh segmentih. Igram običajni in dopisni šah, sodelujem pri vodenju turnirjev za mlade kot šahovski sodnik, v preteklosti sem izvajal seminarje za učitelje izbirnega predmeta in vodil izbirni predmet šah ter interesno dejavnost šah v šolah. Sedaj izvajam šahovske delavnice v knjižnici in občasno individualno poučujem mlade. Včasih napišem tudi kakšen članek v zvezi s šahom. V zadnjih letih sem se posvečal pisanju šahovskih učbenikov za osnovnošolce. Kmalu bo izšla moja druga knjiga z naslovom Šah za osnovne šole 2, ki bo namenjena izvajanju izbirnega predmeta šah, uporabi pri interesni dejavnosti ali individualnemu učenju posameznikov, ki osnove šaha že poznajo.

*Kako si začel igrati dopisni šah in kaj ti je pri tem glavni motiv?*

Na začetku je bil moj glavni motiv izboljšati igro v klasičnem šahu in doseči še zadnji bal za mednarodnega mojstra, kar mi je kmalu tudi uspelo. Nato me je dopisni šah precej navdušil in ga igram z velikim veseljem.

*Za igralce 'šaha na deski' predstavlja dopisni šah nekaj, kar bi znal početi vsak, ki ima doma soliden računalnik. Nekateri dobri igralci so poizkusili in se pri tem pošteno opekli. Kakšno je tvoje mnenje o tem fenomenu?*

Težava pri dobrih igralcih klasičnega šaha je verjetno ta, da se preveč zanašajo le na svoje

znanje in premalo upoštevajo motorjevo oceno. Njihov izbor poteze bi bil v običajni partiji sicer zelo dober, v določenih »računalniških« pozicijah, pa nekatere logične poteze ne »zdržijo«. Druga težava je verjetno otvoritveni repertoar. Nekaterih variant v dopisnem šahu preprosto ni dobro igrati, četudi se zelo pogosto pojavljajo pri običajnem šahu, in seveda velja tudi obratno. Določene otvoritve v dopisnem šahu so tako zelo računalniško podprte, da jih je praktično nemogoče igrati pri običajnem šahu.

*Kakšno objektivno korist vidiš v dopisnem šahu kot dodatnem orodju za razvoj šahista? Ali obstajajo tudi nevarnosti?*

Dopisni šah ti zagotovo doda novo dimenzijo, saj spoznaš določene računalniške prijeme v raznih tipih pozicij, na katere prej še pomislil ne bi. Poleg tega lahko zelo dobro nadgradiš otvoritveni repertoar, četudi je dober dopisni otvoritveni repertoar precej ožji kot pri klasičnem šahu in posledično odpadejo variante, ki si jih navajen igrati za šahovnico. Nevarnost je lahko ta, da se pri običajnem šahu hitro spustiš v pozicijo, ki je »preveč« dinamična in težka za obvladovanje brez računalniške podpore. Tudi določene končnice so lahko dvorezni meč, saj jih pri dopisnem šahu ob tabelah končnic ni potrebno več igrati.

*Ali si v času, ko se ukvarjaš z dopisnim šahom, razvil kakšne lastne analizne postopke? Še vedno namreč velja, da nam brez solidno izvedene analize ne bo pomagal noben računalnik.*

Predvsem skušam pozicije analizirati z različnimi motorji, saj se po mojih izkušnjah prav pri

vseh motorjih pojavljajo določene napake, bodisi pri oceni bodisi pri izboru najboljše poteze, kar te lahko hitro zavede. Še vedno se mi zdi najpomembnejše, da ne izberemo poteze samo na podlagi računalniške analize, ampak da skušamo s svojim šahovskim znanjem prepoznati potencial določene poteze.

*Katera računalniška in programska orodja uporabljaš pri svojih analizah?*

Uporabljam vse trenutno najboljše motorje: Stockfish, Komodo, Houdini, Sugar pro, Asmfish in Raubfish, ki jih poganjam v okolju Fritz 15. Baze partij pregledujem v programu Chessbase.

*Dopisna analiza je zelo podobna postopku, ko si šahist ustvarja otvoritveni repertoar ali ko se pripravlja na partijo s konkretnim nasprotnikom. Ali imaš po tem, ko si pridobil določena znanja iz dopisne analize, za vrhunske šahiste kakšen nasvet?*

Morda bi jim svetoval le to, da variante preverijo tudi v dopisni šahovski bazi, ki je pogosto bolj verodostojna od klasične baze za izbiro prave poteze, saj so tam več ali manj vse poteze analizirane z računalniškimi motorji. Sicer pa to vrhunski šahisti verjetno že počnejo.

*V vrhunskem dopisnem šahu je trenutno stanje tako, da še nikoli ni bilo težje dobiti partijo in nikoli lažje remizirati, če si z remijem zadovoljen. To je velik razlog, da smo nad usodo dopisnega šaha resno zaskrbljeni. Kakšno je tvoje mnenje?*

Dopisni šah ima svojo specifiko, saj je prav vsaka zmaga lahko odločilna in lahko prinese prvo mesto. Ko se na to navadiš, k zadevi pristopaš precej drugače. Zagotovo bo treba v prihodnosti razmišljati o tem, kako zmanjšati število remijev. Ne zdi pa se mi ustrezna rešitev, da bi število remijev skušali zmanjšati na silo, npr. s pretiranim skrajševanjem časa za razmišljanje in posledično manj kakovostno odigranimi partijami.

*Danes je v dopisnem šahu težko najti variante, ki bi z belimi figurami povečale možnosti za igro na zmago. Preizkusili smo tako rekoč vse: 1. e4 , klasični 1. d4, različne variante igre daminega kmeta, Retijevi in podobni sistemi ... povsod so izgledi približno enaki. Kakšne so tvoje izkušnje?*

Po mojih izkušnjah sta v dopisnem šahu najustreznejši začetni potezi 1.e4 ali 1.d4. Vse ostale začetne poteze dajejo črnemu še precej lažnejšo igro, kot če začnemo z enim od središčnih kmetov. Sam se zato zelo redko odločam za začetek partije s potezama 1.c4 ali 1.Sf3, ki jih drugače igram v klasičnem šahu. To storim le, če ima nasprotnik v bazi na potezi 1.e4 in 1.d4 izbrane variante, ki hitro vodijo v remi ali če je nepreviden pri prehodih iz ene variante v drugo, oziroma ne reagira ustrezno na 1.c4 in 1.Sf3.

*Katere so trdne obrambe za črnega?*

Najtrdnejše variante po mojem mnenju na potezo 1.e4 so: berlinska različica španske obrambe, ruska obramba in Laskerjeva varianta sicilijanke. Na 1.d4 sta zelo čvrsti Grünfeldova indijka in damina indijka ter določeni 1.d4 d5 sistemi. V teh variantah beli zelo težko igra na zmago, seveda tudi črni težko pričakuje kaj več od remija.

*Kaj bi bilo za bralce tudi koristno, pa te nisem vprašal?*

Vsekakor se mi zdi koristno, da bi se posamezniki, ki jih šah zanima, preizkusili tudi v tej šahovski zvrsti in spoznali, da dopisni šah ni samo dolgočasna bitka motorjev, ampak da je treba za zmago, še proti na videz precej slabšemu nasprotniku, pokazati nekaj več. Poudaril bi še to, da je dopisni šah idealen za tiste, ki sicer nimajo časa hoditi na turnirje, saj lahko poteze igrajo, ko imajo čas, poleg tega pa lahko igrajo celo več turnirjev hkrati.

{jcomments on}